

Še hoje vsak četrtak in vsak s poštno vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 12 din., pol leta 7 din., četrt leta 4 din. Izven Jugoslavije 25 din. Naročnina se pošlje na upravnitvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru, Cesta št. 3. List se dopolnjuje do odprezdi. Naročnina se plača le v n. a. el. Telefon Maribor št. 113.

Posamezna številka stane 2 kroni ali 50 para.

Počtnina v državi SHS pavšalirana.

Uredništvo: Koroška cesta št. 5, Rokopisi se ne vračajo. Upravištvu sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštnine proste. Čekovni račun poštnega urada Ljubljano št. 10.603. Telefon Maribor št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

2. številka

Maribor, dne 2. januarja 1922.

55. letnik.

Poslanec Pišek.

V Orehovi vasi je na svojem domu po daljši bolezni umrl narodni borič, podpredsednik Kmetijske zveze, narodni poslanec, član okrajnega zavezovalca, bivši dolgoletni župan in odbornik mnogih organizacij Franc Pišek, star 66 let. Nenadoma je prišla ta žalostna vest. Vedeli smo, da g. Pišek boleha, a da ga bo Bog tako kmalu poklical k sebi, tega si nihče ni mislilo.

Bolezen.

„Oče Pišek“, kakor so ga klicali prijatelji, je že več let trpel na mestrju. Pred dobrim mesecem ga je bolezen za del časa položila na bolniško posteljo. A njegov prijatelj, zdravnik g. dr. Fr. Jankovič v Mariboru, ga je tedaj otel smrti. Skrbna hčerka Trezika je s svojo ljubeznjivo postrežbo mnogo pripomogla, da je oče Pišek zopet ozdravil. A zdravje je bilo samo navidezno. Po Božiču se je Pišek odpeljal v Beograd k sejam narodne skupščine, da zadosi svoji politični dolžnosti. Udeležil se je nekaterih sej, a bolezen se ga je znova prijelala. Svojemu zvestemu tovarišu poslancu g. Roškarju je rekel: „Tukaj nočem umreti. Odpeljem se domov.“ Sam mi je razvil dan pred smrtjo, kako neznesno hude bolečine je trpel med dolgo vožnjo iz Beograda. Bivši minister in poslanec g. dr. Jankovič ga je na domu preiskal. Ko je ležal že štiri dni v postelji, se je bolezen 4. t. m. obrnila mahoma na bolje. A zboljšanje je bilo samo navidezno. V četrtek, dne 5. t. m., mi je poslal glas, naj pridem k njemu. Pišek mi pravi: „Veš, odslej se bom čuval. Ne bom se več vozaril okoli, samo da se ohranim.“ Spoznal ga sem iz njegovega glasu in vedenja, da silno trpi. Iskreno sva se poslovala. Tako vroče mi je stisnil roko v slovo, kakor še nikdar poprej.

Smrt.

Domači g. kaplan Ciglar ga je opetovanokraj obiskal, sprevidel, in mu se na dan smrti, podelil sv. popotnico. Kako pobožno je sprejel bolnik Gospodaj! Bil je vzor katoličana. Okoli 9. ure so se zbrali krog n'ega otroci — bolnik jih je tolažil: „Ljubi moji! Moje ure so štete. Kmalu bo konec z menoj. Otroci, ljubite se med seboj.“ Dal jim je še zadnja navodila in nekaj minut po 9. uri je izgubil zavest. . . . Ob 10. uri je blagi mož izdahnul svojo blago dušo.

Pogreb.

Očeta Piškega je v nedeljo, dne 8. januarja, popoldne spremljalo na nje-

govni zadnji poti okoli 4000 ljudi. Prišli so na pogreb njegovi zvesti volilci celo iz najbolj oddaljenih krajev njegovega volilnega okraja. Okoli 30 županov, veliko število duhovnikov, poslanci Jugoslov. kluba z dr. Korošcem, odbor Kmetijske zveze z načelnikom g. Roškarjem, nekdanji štajerski deželni poslanci, izvršilni odbor Slov. ljudske stranke ter Gospodarska in Zadruga zveza s svojimi zastopniki iz Ljubljane, okrajni glavar g. dr. Lajnsič, finančni ravnatelj dr. Povalej, Orli, Orlice, požarne brambe, občinski odbori iz Dravskega polja, zastopniki raznih oblasti, orožništvo in mnogi drugi zastopniki raznih korporacij je spremljalo očeta Piškega od prijaznega njegovega doma iz Orehove vasi na mirnodvor v Slivnici. Kondukt je vodil v spremstvu 12 gg. duhovnikov mil. g. kanonik in stolni župnik Fr. Moravec. Na domu in ob grobu mu je zapel gajljive žalostinke domači pevski zbor. Krsto so dičili številni venci. Tudi naša stranka je poklonila zvestemu tečajlavnemu somišljeniku velik venci z narodnimi trakovi. Krsto so zanesli najprvo v cerkev. Ob grobu je govoril rajnemu očetu Pišek in zvestemu prijatelju dr. Korošec ganljivo slovo.

Zivljenjepis.

Franc Pišek je bil rojen dne 3. decembra 1856 kot sin kmetijskih staršev v Hotinji vasi. Obiskoval je le ljudsko šolo. Pozneje se je kot mladenič in mlad mož neprestano izobraževal, čital, pisal. Vaščani so ga izvolili za župana. Celih 24 let je županoval veliki in lebi domači občini. Občani so ga volili v razne zastope. G. Pišek je bil dolga leta voditelj kmetijskega ljudstva na Dravskem polju. L. 1907 je bil g. Pišek izvoljen za državnega poslanca v volilnem okraju Maribor desni breg — Slov. Bistrica — Konjice. Leto pozneje pa za deželnega poslanca v V. kuriji južnoštajerskega volilnega okraja. Kot poslanec je v državnem zboru šestokrat branil pravice našega ljudstva. V sto in sto slučajih je posredoval za svoje volilce. V deželnem zboru štajerskem je ob času slovenske obstrukcije bil živahen, vztrajen in neizprosno v obrambi pravic teptanega slovenskega ljudstva. Pišek je bil ljudski govornik in je priredil na stotine in stotine shodov. Pisal je v „Slovenskega gospodarja“ mnogo podučnih in navduševalnih člankov. Njegov narodni značaj je bil kristalno čist. Dolga desetletja je stal v prvih vrstah narodnih bojevnikov. Borba za mariborski okrajni zastop, za občine v maribor-

ski okolici je bila huda. Pišek ni omaloval. Ustanavljal je društva in organizacije. Pišek je bil umen gospodar. Deloval je za povzdigo kmetstva in za zboljšanje kmetijskega stanu. Svoji stršanski stranki je bil zvest, kakor malokateri drugi. Piškega je dičila posebno ena lastnost: Bil je dobrega srca do revežev in trpečih. Stoterim je pomagal. Posebno v hudih časih svetovne voške. Malokateri je šel praznik rok od njega. Oče Pišek pa je bil tudi ponižen. Hvale ni maral.

Naš Pišek je bil vzgled prepričanega katoličana. Vzgodno je živel. Bil je predstojnik III. reda sv. Frančiška v domači župniji. Pogosto je prejemal sv. zakramente.

Rajni je bil spoštovan in cenjen tudi pri političnih nasprotnikih. Mirna in prikupljiva značaj Pišekov je bil nekaj posebnega. Redki so bili ljudje, ki bi ga sovražili.

Kmetiska zveza in sploh naše ljudstvo je s Pišekom izvanredno mnogo izgubilo. Ime Franc Pišek pa bo ostalo zapisano v srcu našega naroda s pismenkami, ki se ne dajo izbrisati. Slava spominu očeta Piškega!

Prijatelj, po duhu in stanu brat, počivaj v miru v domači slovenski zemlji, katero si tako iskreno ljubil!

F. Z.

Srbska zemljiornačička stranka.

Srbska zemljiornačička stranka si je tudi na Slovenskem (v Celju) ustanovila svojo filijalko, zato je naša dolžnost, da tudi njeno delovanje pazljivo zasledujemo in ga slovenski javnosti prikazujemo v nepristranski luči. Ko so se približali zadnji katoliški božični prazniki, so se narodni poslanci v zakonodajnem odboru zmenili, da se katoliškimi članom dajo tri dni božičnih počitnic in da zaradi tega v odboru ne bodo pretreseni predlogi, za koje se zanima tudi katoliški člani odbora. Med temi predmeti je bil tudi predlog zaradi zemljiške davka v Srbiji in Crnigori. Jugoslov. klub, ki si je nabral že veliko skušenj, kako malo je dati na obljube drugih strank, je iz previdnosti pustil enega člana — dr. Hohnjeca — tudi preko katoliških božičnih praznikov v zakonodajnem odboru v Belgradu.

Komaj so se katoliški poslanci umaknili iz Belgrada, že so člani srbske zemljiornačičke stranke silili, da se vzame v pretres tudi zemljiški davek v Srbiji in Crnigori. Dr. Hohnjec je protestiral, a zaman. Pravoslavni in turški člani odbora so potegnili s

srbskimi zemljiornačički in — zemljiški davek je prišel na dnevni red. In kaj se je zgodilo? Sklenilo se je, da se v Srbiji in Crnigori ne zviša zemljiški davek trikratno, kakor je predlagal finančni minister, a da bo v Sloveniji in v drugih izvensrbijanskih pokrajinah štirikratno zvišan. Ostane torej pri tem, da je v Srbiji in Crnigori še nadalje zemljiški davek štirikrat nižji nego pri nas. Zahvala za to gre srbski zemljiornačički stranki, ki je prej po samoznežih lovila med Slovenci pristaše za se, a sedaj po novih ljudeh, med njimi tudi po hrvatskem advokatu dr. Smolaki, ki se je nastavljal v Mariboru in si zunaj Maribora kupil majhen gruntič, da bi tudi on veljal kot „zemljiornačič“. Ko se je tu pri nas ustanovila narodna stranka, so hiteli nekateri kmetje za njo, bili pa so prevarjeni. Ko se je ustanovila samostojna stranka, so zopet nekateri kmetje pri novi stranki iskali zatočišča. Bili so prevarjeni. Ko se je pojavila komunistična stranka, je tudi ona dobila nekaj pristašev med kmetstvom. Bili so prevarjeni. Radovedni smemo biti da li se bo tudi srbski zemljiornačički stranki posrečil poskus vloviti nekaj kalinov med Slovenci. Dvomimo, ker je njen naplop pri zemljiškem davku preveč prozoren, kako veliko naklonjenosti uživa pri njej slovenski kmet, kateremu se mirne duše prepušča štirikrat višji zemljiški davek.

Da se grdo ravnanje srbske zemljiornačičke stranke tembolj spozna, je nam treba izgovoriti par besed o srbskem zemljiškem davku. V Srbiji zemlja še ni razmerjena, tam še nimajo katastra. Zato se zemljiški davek ne odmerja po čistem katastralnem prihodu, ampak brez vsake podlage, kar na oko, ali džnture, kakor se v Srbiji to pravi. To še je tako ostalo iz turških časov. Srbija je dodala turškemu sistemu le to okolnost, da deli davkom podvrženo zemljo v tri vrste: zemljišče, ki se obdeluje; zemljišče pod sumo in krčevine, ter neobdelana zemljišča. Za sumsko zemljišča se sploh ne plačuje davek. Vsaka vrsta zemlje se v svrhu obdačenja deli v pet razredov. Zemljišča, ki se obdelujejo, so po razredih obdačena tako-le: I. 0.50 din. od hektara, II. 4 dinarje, III. 3 dinarje, IV. 2 dinarja in V. 1 dinar. Ker naš finančni minister noče predložiti zaključnih računov, sploh ne vemo, koliko zemljiškega davka v resnici plačuje Srbija in Crnagora. Mi ne želimo srbskim kmetom, da se njim zemljiški davek poviša, a to smemo zahtevati, da se našim kmetom, ko imajo odmerja davek strogo po katastralnem prihodu, ne poviša štirikratno, a srbs-

Zaklad na otoku.

iz angleškega prevedel Paulus.

(Dalje.)

Kapitan je bil hudo ranjen, pa ne nevarno. Noben važni del telesa ni bil zadet. Andersonova krogla — on je bil, ki ga je prvi zadel — mu je prebujala kost na rami in mu ranila pljuča, pa ne nevarno. Drugi strel mu je razmesaril bedro. Ozdravel bo, je rekel zdravnik, pa še le po tednih in med tem ne bo smel hoditi, niti geniti z roko in tudi ne mnogo govoriti.

Moja rana na roki je bila malenkostna. Doktor Livesey mi je obvezal in kmalu je zacelila.

Po obedu sta graščak in zdravnik šla k kapitanu. Zopet so se posvetovali in ko so si zadosti olajšali srca, je vzel zdravnik klobuk in samo kres, si vtaknil nož za pas, dejal zemljevid v žep in puško čez ramo, je splezal čez plot in z naglimi koraki izginil med drevjem proti severu.

Z Grayem sva sedela v najbolj oddaljenem kotu, da bi ne motila posvetovanja. Ko je zdravnik s tako naglico odšel, je vzel Gray pipo iz ust in go popolnoma pozabil spet vtakniti navaj, tako zavzet je bil —

„Kaj vraga“, je zagodrnjal, „ali je doktor Livesey znozel —?“

„Mislim da ne!“ sem dejal. „On je pač najzadnji izmed nas, kateremu bi se kaj takega pripetilo!“

„Hm, prijatelj“, je dejal, „recimo, da ni znozel! — Ampak če on ni, sem jaz —“

„Zdi se mi“, sem nadaljeval, „gospod zdravnik ima svoje načrte. In če se čisto ne motim, gre sedaj iskati Gunna.“

Nisem se motil, kakor se je pokazalo.

Med tem pa je bilo v koči zadušljivo vroče in pesek na dvorišču je žaril v opoldanskem solncu in meni so prišle v glavo misli, ki nikakor niso bile poštene.

Zavist se mi je zbudila.

Zdravnik se bo spreha'al po hladni senici gozdov, ptičice bodo žgolele krog njega in bocovci bodo prijetno dišali, — jaz pa naj sedim tu v koči v vročem, zadušljivem zraku, povsod kri, kamor pogledam in mrtva trupla — Vse se mi je ogabilo in strah me je bilo.

Snažil sem po koči in pomival posodo po obehu in moja nezadovoljnost in zavist je rasla in rasla — In ko

sem prišel blizu krušnega žaklja, sem storil prvi korak k svojemu pobegu — napolnil sem si vse žepce s prepečenjem.

Neumnost, vrtoglava neumnost je bila, kar sem nameraval, in skrajna predrznost. — Pa za trdno sem bil odločen, da se pripravim na svoj korak z vso mogočo previdnostjo. Prepečenec bi me naj obvaroval lakote vsaj za eden dan, če bi se mi utegnulo kaj zgoditi.

Drugo, kar sem vzel, je bilo dvojce samokresov. Neopaženo sem si jih vtaknil v žep. Krogle in smodnik sem ze imel in čutil sem se dovolj oboroženega.

Moj načrt sam ob sebi ni bil slab. Nameraval sem splezati doli na peščen polotok, poiskati belo skalo, ki sem jo opazil sinoči, in pogledati ali je res bil pri njej skrit Gunnov doln. —

Mislil sem in se danes mislim, da je bila stvar vredna truda. Ampak, ker sem bil prepričan, da me ne bodo pustili iz kože, že zvedo za moje nakano, sem se hotel, kakor pravijo, posloviti po francoski in se izmuzniti, kadar mi me nihče ne videl. — In to je bilo nepošteno in zato je bil nepoš-

ten ves moj načrt. Pa mlad fant sem bil in nisem se mnogo zmenil za take pomisleke.

Ugodna prilika se mi je kmalu ponudila.

Graščak in Gray sta povijala kapitanu rane, nihče me ni opazoval. Iznuznil sem se na dvorišče, v hipu — sem bil čez plot in v gostem drevju.

To je bila moja druga neumnost, ki sem jo zagrešil na otoku zaklada. In hujša je bila ko prva! Le še dva zdrava človeka sem puščal v koči in z njima ranjenega kapitana —!

Pa tudi ta moja velika neumnost je, prav kakor moja prva, pripomogla k naši rešitvi —.

Obrnil sem se na vzhod. Polotok, cilj mojega „izleta“, je potekal proti jugovzhodu, se bližal napol poto otoku kostonjaka ter zapiral naše pristanišče proti severu. Ako nisem hotel, da bi me videli uporniki, ki so tabortali ob obali, sem se moral pripraviti do bele skale na severnem bregu polotoka ob odprtem morju.

In tako sem sklenil.

Pozno popoldan je že bilo, sonce je pa še toplo sijalo. Daleč nekje so grmeli valovi ob skalnatem obrežju, listje je šumelo in veje so stokale po

skim kmetom, ki imajo sploh že bolj nizko davčno osnovo in zraven pa še štature (prilicno) cenitev, ostane da-vek v isti višini kakor prej. Srbska zemljeradniška stranka pa s svojim bo-žičnim postopanjem ni pokazala prav nobene ljubezni do našega slovenskega kmeta.

Osebna dohodnina.

V Uradnem Listu in po drugih časopisih čitamo, da je treba osebno dohodnino za leto 1921 napovedati se-daj tekom meseca januarja 1922.

Opozarjamo prav resno na ta ter-min napovedi in svetujemo vsem, ki so temu davku podvrženi, da storijo svojo dolžnost. Veliko lažje namreč na-ši, v komisije izvoljeni zaupniki dose-žejo ugodno, pravično odmerjenje o-sebne dohodnine, ako imajo pri uradu napoved davčnega obvezanca.

Kje se napove in odmerja dohod-nina? Dohodnina se glasom par. 176 zakona o osebni dohodnini z dne 25. oktobra 1898, odmerja in predpisuje v listem kraju, kjer ima davku podvrže-na oseba svoje stalno in redno biva-lišče. Ako pa ima davkopladevalec do-hodke pod dvema ali več davčnih ob-lasti, potem napove in plačuje tam, kjer ima največ neposrednih davkov.

Posebnega poziva za napoved do-hodnine — kakor je bil po postavi do-sedaj, da se je dostavila fiskovina s pozivom obvezancu, letos ne bo več in zgoraj omenjeni pozivi veljajo, torej ne pričakujte tiskovin na dom!

Kako izvršiti napoved?

Napoved izvršim na tiskovini, ki sem si jo sam prinesel od davčne ob-lasti, ali pa tudi na navadni poli be-lega papirja. Ta napoved je koleka (štempelja) prosta. Pošlje se — naj-boljše priporočeno ali rekomandirano — na pristojno davčno oblast.

Kaj napovem kot posestnik ali najemnik?

Če sam obdelujem zemljo, so moji dohodki čisti gospodarski donos, ki se je v resnici dosegel v preteklem letu (1921) iz čelga kmetijskega obrata, pa tudi dohodki iz morebitnih pravic (delež na srenjskih ali obč. pravicah pri bogatih občinah, dalje lov in po-dobno). Čisti katasterski donos ni pod-laga, temveč le običajni pripomoček za določitev dohodkov iz zemljišča.

Kaj so dohodki?

Bistveno je vse dohodek, kar do-bim in pridelam redno. Po par. 159 doli. zakona se za dohodke smatrajo vsi prejemki bodisi v denarju ali v denarni vrednosti, tudi najemna vred-nost v lastni hiši. Torej so dohodki tudi pridelki pri kmetijstvu in pri o-brtniku, četudi se porabijo doma. Ne spada pa k osebni dohodnini, ako sem dobil n. pr. kako dedščino, ali darilo ali enkratno brezplačno naklonitev. — Redni takšni darovi, kakor je n. pr. prostovoljna ali predpisana zbirca du-hovnikov ali organizov ali pa redni darovi uradnikom, namesčencem vseh vrst — tudi natakarcem — so osebni dohodnini podvrženi. Vino pa povrh še užitinski Dobiček iz prodaje imovi-ne so le tedaj podvrženi temu davku,

ako davčni obvezanec spekulira ali pa kupuje in prodaje imovino, torej vrši neke vrste obrt.

Kaj se odbije?

Odbijem vse stroške, katere imam da si vzdržujem in zavarujem dohod-ke (pridelke). Posebej so to stroški za upravo, za obračovanje in vzdržavan-je, pa tudi odpis na vrednosti pri in-ventarju. Za obratne in vzdrževalne stroške štejem torej tudi:

- a) stroške za vzdrževanje gospo-darskih poslopij.
- b) stroške za obnavljanje gospo-darskih poslopij,
- c) ravno tako stroške za vzdrže-vanje in obnavljanje vodnjakov, mo-stov, drenaž, jezov, zidov, plotov itd.
- d) stroške za vzdrževanje in do-polnjevanje običajnega živega in mrt-vega gospodarskega inventarja.
- e) Odbijejo se tudi vsi direktni davki in vse zavarovalne premije za osebe in živino in pridelke (zavaro-vanja zoper škodo, ogenj, točo, povod-nj itd.)
- f) Odbijejo se stroški za vzdrže-vanje delovnega orodja in delovne o-bleke pri delavcih in uslužbencih.
- g) Obresti vknjiženih dolgov in 1% za amortizacijo dolgov.
- h) Najemninska vrednost se od-bije, odnosno se ne računa kot doho-dek od onih poslopij, katere rabí po-sestnik sam za kmetijske ali obrtne svrhe.
- i) Odbijejo se samoumevno stroš-ki za pridelovanje, v kolikor že niso navedeni odbitki v dosedanjih zgor-njih točkah.

Posebne odbitke imajo povrh še vsi manjši davkopladevalci, komisije pa imajo povrh pravico znižati davek pri vseh onih osebah, ki morejo za-radi hibe ali stalne bolezni imeti po-strežbo tujih oseb, ali pa onih, ki so izredili dva ali več otrok.

Znižati ta davek ima pravico tudi komisija onih, ki težko plačujejo za-radi trajne bolezni, radi vzgoje otrok izven doma, radi posebnih nezgod (le-tos suša, ali če pogine živina) ter po-dobnih slučajih. V teh slučajih ima davčna komisija pravico znižati davek za več kakor tri stopnje. (Glej par. 173 in 174 omenjena postavle!)

Kaj pozabijo naši ljudje največkrat?

Naši ljudje si prav malo ali nič ne zapisujejo svojih stroškov. Poznam celo vrsto slučajev, kjer posestniki ni so navedli prav nič stroškov za kova-ča, kolarja, čevljarja itd., pa tudi ne stroškov za dninarje ali težake. Tudi stroškov za hlapce in deklet ter za ob-novitev orodja kot nadomestilo za zbol-sanje prejšnjega, že obstoječega in-ventarja ne napovedujejo in ne zara-čunavajo. Kdo n. pr. izkazuje, koliko porabi za petroleje ali karbid, ako mora pri delu in oskrbovanju živine svetiti? Kdo zaračuna, če je eno ve-rigo vtrgal in kupil drugo?! Takih in enakih vzgledov je še na stotine! Tudi prevžitek in dajatve viničarjem so takšni odbitki!

Praktičen vzgled napovedi.

Najboljše in najenostavnejše je, ako vodim knjige, v katerih na eni

strani zapisujem vse dohodke, na dru-gi vse izdatke prav po vrsti in časov-nem redu, kakor sem jih imel. Na tej podlagi izvršeno davčno napoved mi morajo uvaževati.

Ako pa ne vodim knjig po trgovs-kih predpisih, napravim svojo napo-ved v glavnem an sledeči način:

Kot dohodek zaračunam izkupiček za vse pridelke (vino, les, živino, sad-je itd.) pa tudi vrednost vseh pridel-kov, ki sem jih v lastnem gospodarst-vu doma porabil, torej ne prodal. — Opozarjam, da imajo tukaj razni na-ši laž-prijatelji, spicelniki itd. največ prilike, da nam škodujejo, ker ovadi-jo oblasti navadno preveliko množino in tudi preveliko ceno prodanega bla-ga).

Povdarjam takoj, da je treba v lastno dobro seveda temeljito izraču-nati tudi vse izdatke, da smo zgornje dohodke dosegli.

Kar porabim hrane in drugega za služinčad, za delavce itd. lahko med dohodki prezrem, seveda ne smem po-tem te hrane itd. med izdatki posebej zopet navajati.

Ako ima posestnik vinograd, gozd, njive in travnike, bi njegova napoved v jedru bila takšna:

1. Vina se je pridelalo 15 hl, za delavce se porabi štiri del, za drože in vsušenje pa odpade 3 hl; torej o-stane . . . (sledi množina in vred-nost).

Opozarjam, da se računa sedaj pri vinogradih povprečno 6000 K pride-lavnih stroškov na en ha, ali to je pri sedanjih razmerah pre malo in vsota stroškov se mora zvišati pri preračunavanju na okroglo 9000 do 10.000 kron.

2. Lesa na vzrasu (stoječega, brez stroškov) se je prodalo . . . sledi svota.

3. Rezanje lesa za (odbije se okroglo ena tretjina za stroške).

4. Sadje se je prodalo za

4. Sadja se je prodalo za

6. Za svinje prodane in zaklane . .

7. Vrednost mleka

8. Vrednost poljskih pridelkov (Čisti dohodek se zaračunava po legi in rodovitnosti od 400 do 1000 K pri ha).

9. Vrednost stanovanja torej skupaj

Tako bi bili napovedani dohodki; sedaj je treba odbiti po zgornjih na-vodilih primerne vsote, posebej pa ne pozabiti na direktne davke, na pla-čane obresti od dolgov, na zavaroval-nine in prevžitke ter druge dajatve. Sploh upoštevajte vse okoliščine, ki sem jih zgoraj navedel!

Gotovo imamo tudi upanje, da bo-do lahko davčne oblasti uvaževale po-sebej za leto 1921 nastali izredno tež-ki položaj vsled suše in naravnost grozno naraslo draginjo pri vseh na kupih (železo, orodje, obleka itd.) saj čutijo to tudi sami, v kolikor te pre-dmete tudi kupujejo.

Opozarjam, da je davka prosti znesek eksistenčni minimum, določen za leto 1921 na 10.000 K. Druge iz-premembe postavle o dohodnini in pla-čevanju direktnih davkov so razvidne iz Uradnega lista št. 90 za leto 1921.

Postavo samo pa najboljše tolmadž-slovenska knjiga: Valentin Zun: Do-hodnina. Založila Jugoslovanska (Ka-toliška) tiskarna v Ljubljani 1. 1914. J. Vesenjaj.

Občinski lovi.

V teku tega in prihodnjih let bo v mnogih občinah na Stajerskem minil šestletni lovski zakup in delale se bo-do zakupne pogodbe za novo šestletno dobo na podlagi starega lovskega za-kona za bivšo Stajersko z dne 21. 9. 1906, dež. zak. št. 5, ki se ni prišel iz-veljaviti.

Občinski lovi so bili pred leti za-lo po ceni. Poznamo velike občine, ki so dobile komaž po 40 do 100 K za svoj lov. Manjše občine so dobile mnogo-mat po 4 — 10 K. Dviganje cen pa se je opazalo že pri zadnjih licitacijah pred vojno. V povojni dobi izvršena licitacije pa so pokazale 10- do 20krat-ne poviške v primeri s predvojnimi ce-nami za lov. Tako so in bodo postali občinski lovi/jvažen dohodek za občins-ko blagajno, oziroma za občane. Za-to morajo občani skrbno paziti na to, da jih kdo ne ogojčuta s tem, da dosti lov v zakup — pod roko za nizko in morda celo predvojno ceno. Slišali že smo pritožbe, kako skušajo razni ne-mučajneži, samostojni župani, krema-ri, mešetarji in trgovci po deželi — spraviti lov v svoje roke brez licita-cije, kar tako po domače. Potrebno je orej, da se naši ljudje nekoliko se-znanijo z določili lovskega zakona gle-de oddaje občinskega lova v zakup.

Sicer si sme tudi občina sama po § 24 lovskega zakona obdržati lov, če sklene to dve tretjini občinskih odbor-zikov in tri četrtine vseh posestnikov v občini, vendar pa so taki slučaji za-lo redki. Navadno pride lov na draž-bo, § 151 kar je tudi najbolj primerne in pravično. Kdor največ da, ta ga naj-ima.

Po § 30 pa se sme občinski lov vsled sklepa občinskega odbora — tudi brez zakupa na javni dražbi — potem prostega dogovora oddati ose-bam, ki po § 16 od zakupa niso iz-ključene, ako se stori ta sklep šest mesecev pred pričetkom nove zakup-ne dobe in ako glasuje zanj najmanj dve tretjini od navzočih občinskih od-bornikov in ako potrdi ta sklep tri čet-rtine zemljiških posestnikov, ki za-slopaajo obenem tudi večino zemljiško-davčne sile v dotičnem lovišču.

To je tista točka, na katero zida-jo svoje upanje vsi tisti, ki bi radi ta-ko „pod roko“ prišli do občinskega lo-va. Zato si jo hočemo nekoliko natan-čneje ogledati! Občina sme torej lov tudi brez „avne dražbe (licitacije)“ od-dati, ako:

- 1. glasuje za to dve tretjini nav-zočih odbornikov in
- 2. ako potrdi ta sklep tri četrtine posestnikov.

To gre hitro, si misli marsikatere človek! Nek prefrigan samostojni žu-pan je pozval opoldne vse odbornike na sejo, ki se je vršila ob šestih zve-čer, in dve tretjini navzočih samosto-ječih občinskih odbornikov je sklenilo, da se da občinski lov v najem župa-

gozdu. Krepek, večerni veter je pi-hal. —

Na bregu sem bil. Sinjemodro do obzorja je ležalo pred menoj morje in dolgi zategli vali so se v belih penah razlivali pred mojimi nogami po niz-tem, ravnem pesku.

Krenil sem na polotok in korakal ob obali proti jugovzhodu, radostno uživajoč svobodo in lepoto, ki se je ši-ri-la krog mene.

Ke se mi je zdelo, da sem že za-dosti daleč, sem se med gostim grmo-vjem splazil na nizki hrbet polotokov. Pogledal sem proti jugu.

Za mojim hrbtom na sever je le-žalo odprto morje, na jugu pred me-noj se je razprostiralo naše pristaniš-če. Lahni sunki jugovzhodnika so pri-našali goste meglene kepe sem iz mor-ja, le pristanišče, kjer je bila zased-šana „Hispaniola“, je bilo mirno ka-kor raztopljen svinec in naša jadrni-ca se je s svojo črno uporniško za-stavo zrealila v vodi kakor v bruše-nem ogledalu.

Ob „Hispanioli“ je ležal čoln in v njem je sedel Silver — njega sem od daleč spoznal —, preko ladijske pre-graje pa sta stonela dva človeka. — Eden izmed njih je nosil rdečo noč-

no čepico, tisti je bil, ki je pred par urami plezal čez plot.

Govorili so in se smejali, pa v ta-ki razdalji — čez eno miljo je bilo — nisem razumel nobene besede. In hi-poma se je pomešal med njihove gla-sove divji, hreščeči, nečloveški krik. — Izprva sem se prestrašil, pa kma-lu sem se spomnil na „Kapitana Flin-ta“, na Silverjevo papigo in sem jo kmalu tudi spoznal na njenem pisa-nem perju. Sedela je Silverju na ra-menu.

Čoln je odrinil od ladje in odplul proti obrežju, mož z rdečo čepico in njegov tovariš pa sta izginila pod krov.

Medtem je zašlo solnce za „Dalj-nogledom“, pooblačilo se je in naglo se je temnilo. Ako sem hotel najti še nocoj Gunnov čoln, sem moral hiteti. Belo skalo sem dobro videl med grmljem, par sto korakov je še bila oddaljena in hučo sem se trudil, pre-đen sem prišel do nje, plazel se po vseh štirih po goščavi.

Noč se je delala, ko sem jo dose-gel.

Trdo pod skalo je bila globoka in ozka jama, obraščena z zeleno trato in dobro skrita med gostim, nizkim

grmljem. Sredi jame je bil razpet ni-zek šator iz kozjih kož.

Zlezal sem v jamo in odgrnil stre-ho. —

In zares, tu je ležal Gunnov čoln lastnega izdelka, — priprosto, robato delo iz sirovega lesa. Z dlakasto ko-žo kožo je bil od znotraj prevlečen. Zelo ozek je bil celo za mene, in ne-razumljivo mi je bilo, kako je mogel v njem sedeti — in se ne prevrniti — odrastel človek Gunnove velikosti. Ni-zek, poprečen sedež je bil pritrjen v sredini čolna in dvojje vesel je ležalo na dnu.

Tu Gunnov izdelek je bil gotovo eden najpriprostejših čolnov, kar so jih kedaj stesali ljudje. Pa eno pred-nost je imel, — izredno lahek je bil.

Čoln sem torej našel.

Mislil bi kdo, da mi je bilo sedaj že zadosti potepanja.

Toda prišlo mi je neka druga na misel in tako sem se vnel za svoj no-vi načrt, da bi ga bil uresničil tudi v kljub vsem Smollettom na svetu. Za-hotelo se mi je, da bi veslal ven k „Hispanioli“, prerezal sidrove vr-ve prepustil ladjo usodi in vetrovom —. Prepričan sem namreč bil, da je upo-rnike njihov ponesrečeni napad najko-

če oplašil, da bodo opustili misel na zaklad, se vkrcali in odjadrali. — In kako krasno bi bilo, če bi jim njihove nakane prekrizal! — In to ni bilo prav nič težavnega, sem mislil, saj sem imel Gunnov čoln!

Sedel sem torej na trato v jami in počakal, da se popolnoma stemni. — Medtem pa sem se lotil svojega pre-pečenja in krepko večerjal.

Noč je bila kakor nalašč za moje namene. Gosta megla je krila morje in breg. In ko je ugasnil zadnji žareč dneva, je zagrnila neprodurna tema čok zaklada. —

Naložil sem si čolnič na rame in sem opotekajoče počasi lezel iz jame.

Le dve točki sta bila vidni v pri-sanišču, velik ogenj na obrežju, kjer so taborili uporniki, in nejasna svet-loba zunaj na morju — luč v kabini na „Hispanioli“.

Čas oseke je bil in voda je zopet odtekala od brega. Bredel sem skozi močvirni pesek in se pogrzel čez gnežnje vanj, dokler nisem končno do-spel do odstopajočega morja.

S trudom in težavo sem položil svoj čolnič v pravo lego na vodo.

(Dalje prihodnjik.)